

WAT 'ANDEREN DOEN

Uit de regionale bladen

In het *Contactblad van de Historische kring Bussum* (jg.7, nr.3, dec.'93) dat ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de kring extra dik is, zijn twee oudere Bussummers aan 't woord. De heer Theo A.M. Kort vertelt over zijn voorvaders en nazaten die inmiddels al 300 jaar schoenen maken en verkopen, onder andere in de Schoutenstraat in Hilversum. Mevrouw Stappers, die geboren is in 1904 blikt terug op de bakkerij van haar ouders en het Bussum van vroeger. De geschiedenis van individuele Bussummers staat ook elders in het *Contactblad* vaak in het middelpunt. Een korte beschrijving van Hendrik Banis (geb. 1778), de eerste burgemeester van 1821 tot 1850 mondt uit in een voorstel een straat naar hem te vernoemen. In hetzelfde nummer ook een interview met zijn achter-achterkleinzoon Wil Banis die van 1955 tot 1991 als wegwachter op het traject Gooi – Amsterdam actief was. De heer Banis begon in '55 op een motor met zijspan en droeg dan 's winters Jaeger ondergoed met lange pijpen en mouwen. Verder in dit nummer herinneringen aan gemeentesecretaris Reddingius en een recensie van het dagboek van A.F. Pieck, ook besproken in EP 92/4.

De Omroeper, Historisch Tijdschrift voor Naarden, daalt in het januari-nummer (jg.7/1, '94) af in een van de gebouwen van het bastion Promers. De speurtocht brengt een stukje krijgsgeschiedenis van de vorige eeuw tot leven maar onthult ook dat het daar beneden een grote bende is. "Dit karakteristieke gebouw, met zijn ingenieuze stelsel van gangen en lokalen, dit magnifieke erfstuk van Naardens militaire verleden, verdient het om een nieuwe zinvolle inhoud aan te geven", aldus de auteur en wij denken dat hij gelijk heeft. Verder in dit nummer een artikel over het huis "Heerlijkheid" en de daarin wonende familie den Tex-Boissevain. Een ander artikel beschrijft de ontstaansgeschiedenis van drie landkaarten die in de eerste helft van de 18e eeuw van het Gooi gemaakt werden. De rijke geschiedenis van een stad als Naarden kent uiteraard vele anecdoten. Burgemeester Van Hasselt zorgde in 1851 voor één daarvan. Ook de ge-

schiedenis van de vele logementen die de stad rijk was en hun bewoners leverde menig anecdotisch verhaal op en de Omroeper maakt ons daar deelgenoot van.

In de officiële geschiedschrijving zijn het de koningen, de helden en de heiligen die de toon bepalen. De lokale geschiedenis staat echter bol van de dorpsgekken en schavuiten. Neem het decembernummer van het *Tijdschrift van de Historische Kring Loosdrecht* (jg.20, nr.95, dec.'93). Het opent met een artikel over de wandaden van Klaas Pietersz Luyers, een schavuit die niet één maar twee bijnamen blijkt te hebben. De bron van dit fraais is de Dorpsgerechten van Loosdrecht aanwezig in het Rijksarchief te Utrecht. Een beschrijving van de schoolbibliotheek in 1877 vermeldt vele werken van thans volstrekt vergeten auteurs. De schoolfoto van 1928 portretteert de leerlingen aan de Christelijke school te Oud-Loosdrecht van meester Veefkind en juffrouw Woudenberg. Bij de jongens vallen de dasjes, bretels en de paar matrozenpakjes op. In de serie Mondelinge Overlevering een gesprek in 1964 met Barend Lamme. Het onderwerp is bijgeloof en spoken. Het nummer maakt melding van de Emil Luden-penning, de onderscheiding die de Stichting Stad en Lande heeft uitgereikt aan de heer Siem Pos.

Huizer Kring Berichten, het tijdschrift van de Historische Kring Huizen vervolgt in haar januari-nummer (jg.15, nr.1, jan.'94) een beschrijving van het dorp toen de visserij daar nog sterk het beeld bepaalde. Het artikel benadrukt de grote bedrijvigheid die de vangst en verwerking van vis met zich mee bracht. Verder in *Huizer Kring Berichten* een artikel over het verzamelen en identificeren van stenen pijpen. Het produceren van die pijpen was in de 17e en 18e eeuw een hele industrie compleet met gildevorming. De meer recente historie is vertegenwoordigd met een terugblik op de PHOHI-zenders in Huizen. PHOHI stond voor Philips Omroep Holland Indië.

AvdS

GOOIS MUSEUM

Nog tot 6 maart 1994 te bezoeken:

Het Palet van Dudok en Jonge kunstenaars en Dudok, maquettes, modellen, tekeningen, details van meubelstukken, geselecteerd werk nav. zogenaamde studieprogramma's.

Dat omvat allereerst tekeningen van leerlingen van zes basisscholen in een gebouw van Dudok. Hun tekeningen hebben als thema de voorgevel van een zwembad.

70 leerlingen van het voortgezet onderwijs maakten Dudokiaanse objecten en fotocollages, waarvan de besten werden geselecteerd voor de tentoonstelling door Rietveld-studenten.

Die studenten van de Rietveld-academie maakten op hun beurt ontwerpen voor meubels en andere interieur-objecten, genspireerd door het Raadhuis. 12 van die objecten zijn tentoongesteld na een selectie door een deskundige jury.

De resultaten maken een bezoekje aan het Goois Museum zeer de moeite waard. Tot 6 maart. Dus spoed geboden.

Van 12 maart tot en met 8 mei 1994:

Oranje Boven, een beeldverhaal van het Koningshuis in Oranjelieden.

Kobus de Graaff

In 1995 vindt in het Goois Museum een tentoonstelling plaats over de meubelmaker J.W. de Graaff. In verschillende publikaties is werk van hem terug te vinden. Ook kocht het museum een zitbank die door hem is vervaardigd.

Kobus de Graaff werkte en woonde in het begin van de eeuw in Blaricum. Ook in Hilversum had hij een werkplaats aan de 's-Gravelandseweg 34. Op de Oude Engweg 18 had hij modelkamers.

De door hem gemaakte meubels zijn alle voorzien van fraai houtsnijwerk. Vaak met een reliëf van bladen en ranken of met dieren en armleuninggen eindigend in een in hout uitgesneden kop van een ram of konijn.

Het Goois Museum zoekt informatie over deze Kobus de Graaff en zou ook graag in contact komen met bezitters van door hem gemaakte meubels. Graag contact met de beheerder, de heer E.E. van Mensch, Kerkbrink 6, 1211 BX Hilversum, tel. 035-292826.

Uit de catalogus van de inrichting KUNST-AMBACHT (fa. J.W. de Graaff) te Blaricum en Hilversum. (foto: GM)

IS DE TIJD RIJP VOOR ZONNESTRAAL?

Over Zonnestraal, het uit idealisme geboren gebouw "helder als de dag in de strijd tegen de duisternis" hebben we de afgelopen tijd in dit blad veel aandacht besteed. (zie EP 91/1, 91/2, 91/3, 93/3) De artikelen in dit blad en de door ons georganiseerde excursie waren voor filmer Henk Renou een inspiratiebron om een oud ideaal weer op te pakken: het maken van een documentaire film over het gebouw van Jan Duijker, dat zozeer is verbonden met het streven van de man van de vakbond van diamantbewerkers, 'ome' Jan van Zutphen. En het is gelukt. Samen met Kiki Amsberg en met steun van het rijk en enkele bijzondere fondsen is de documentaire tot stand gekomen. Het is een fascinerend document geworden.

Het verval van het monument komt in de documentaire bijna poëtisch over. De beelden van nu zijn daarbij knap gemengd met de historische beelden van toen. Een vondst vind ik de projectie van oud filmmateriaal in stukjes Zonnestraal in ruineuze staat. Ontroerend en prachtig tegelijk. Oud-medewerkers en patiënten halen ter plaatse herinneringen op aan de sanatoriumtijd.

Het unieke van het gebouw zit hem in de voor

die tijd revolutionaire constructie. Die wordt in de film helder uiteengezet door Ir Wessel de Jonge en de nu bejaarde architect Kloos. Zijn laatste opmerking in de film echode bij mij nog na. Hij heeft het over het veel aangehaalde 'wegwerpbouw' zoals Duiker zijn schepping bekeek. Duiker mocht dat zeggen, vindt Kloos "want hij had het in zijn potlood", maar wij moeten voorzichtig omgaan met die 'tijdelijkheid'!

De film *Zonnestraal, drempels tussen licht en aarde* wordt 13 maart 1994 uitgezonden door de VPRO op Nederland 3 van 22.27-23.27 uur. Misschien een goed idee om de film op video vast te leggen?

In samenhang met de TV-presentatie van de film vindt op 10 maart a.s. een symposium plaats over Zonnestraal in de Burgerzaal van het Hilversumse Raadhuis. Thema: *De tijd is rijp*. Deskundigen op het gebied van architectuur en bestuurders zijn daarvoor uitgenodigd. Behalve de presentatie van de film zullen sprekers enkele voordrachten houden. Een openbaar debat

Zonnestraal in wintertooi. (foto: RQB-videogroep, Hilversum)

vindt plaats onder leiding van de dagvoorzitter Joop van Tijn. Een bezoek aan Zonnestraal sluit de dag af.

Het Grif-theater te Amsterdam is bezig met de voorbereiding van een theaterstuk gebaseerd op Zonnestraal. Nog deze zomer moet de voorstelling plaats vinden. We houden u op de hoogte. JEL

JAN RINKE TEKENDE DEZE PRENT TER GELEGENHEID VAN DE
OPENING IN 1918

boekhandel

ROZENBEEK

heeft „LETTERLIJK” alles

SCHOUTENSTRAAT 2 TEL.: 035-247615 HILVERSUM